

SUPER SAMORZĄD 2018

akcja Masz Głos

SUPER SAMORZĄD 2018

akcja *Masz Głos*

Partnerzy

Patroni medialni

Fundacja im. Stefana Batorego
ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
www.batory.org.pl
www.maszglos.pl

ISBN 978-83-65882-00-4

Publikacja dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach (CC BY-SA 4.0)

projekt graficzny i skład:

06 O NAGRODZIE SUPER SAMORZĄD

08 LAUREACI

18 FINALIŚCI

30 WYRÓŻNIENI

Akcja Masz Głos w liczbach

od 2002 r. w akcji wzięło udział:

680

gmin z całej Polski

27%

spośród
wszystkich
polskich gmin

2489

uczestników:

m.in. grup nieformalnych, organizacji pozarządowych,
domów kultury, klubów sportowych,
rad młodzieżowych, sołectw, rad osiedli, bibliotek

wyłoniliśmy

43

laureatów nagrody
Super Samorząd

Edycja
2017/2018 to:

221

gmin

w tym

104

gminy
wiejskie

237

miejsowości

w tym

221

miejsowości
spoza miast
wojewódzkich

124

wsie

343

uczestników

w tym m.in.

193

organizacje
pozarządowe

82

grupy
nieformalne

w tym

62%

kobiet

38%

mężczyzn

7

laureatów nagrody
Super Samorząd

8

finalistów nagrody
Super Samorząd

18

wyróżnionych

O akcji Masz Głos

Akcja Masz Głos od piętnastu lat gromadzi osoby, które marzą o tym, by w ich okolicy – tej bliskiej i dalszej – żyło się lepiej. To jedyna taka inicjatywa w Polsce – inspirowa, wspiera merytorycznie, organizuje szkolenia i udziela bezpośredniej pomocy. Uczestnicy i uczestniczki akcji biorą sprawy w swoje ręce i wpływają na to, co dzieje się w ich wsi, mieście, dzielnicy. Nie działają sami, lecz we współpracy z lokalnymi władzami. Współuczestniczą w decydowaniu o budżecie obywatelskim, rejestrują sesje rady miasta, zmieniają wygląd swojej okolicy, wpływają na ofertę kulturalną. W tegorocznej edycji działało 345 grup z 237 miejscowości.

Demokracja to nie tylko wybory parlamentarne, ale również zebrania wiejskie, posiedzenia rad osiedli, udział w lokalnych konsultacjach czy obserwowanie posiedzeń rady gminy. W akcji Masz Głos debatujemy, uczymy się współpracy i trudnej sztuki zawierania kompromisów. Wszystko po to, aby mieć wpływ na to, co dzieje się w naszych miejscowościach

Joanna Załuska, dyrektorka akcji Masz Głos

O nagrodzie „Super Samorząd”

Nagroda Super Samorząd przyznawana jest od 2011 roku. Przez siedem lat zostało wyłonionych 42 laureatów. Zostali nagrodzeni za swój upór i niezwykłą energię do działania, a także podejmowanie kwestii ważnych dla lokalnej społeczności. Jest to wyróżnienie zarówno dla uczestników i uczestniczek akcji, jak i działających wspólnie z nimi władz samorządowych.

To są aktywności, które budują pozytywne relacje między ludźmi, służą wzmocnieniu poczucia lokalnej tożsamości i powodują, że ludzie czują się ważnymi, aktywnymi uczestnikami wspólnoty samorządowej

Tak o działaniach uczestników i uczestniczek akcji Masz Głos mówił podczas ubiegłorocznej gali Super Samorząd Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar

Laureaci

Inicjatywa uchwałodawcza się przydaje

Stowarzyszenie Przyjaciół Doliny Białej Łądeckiej „Kruszynka” oraz władze gminy Stronie Śląskie

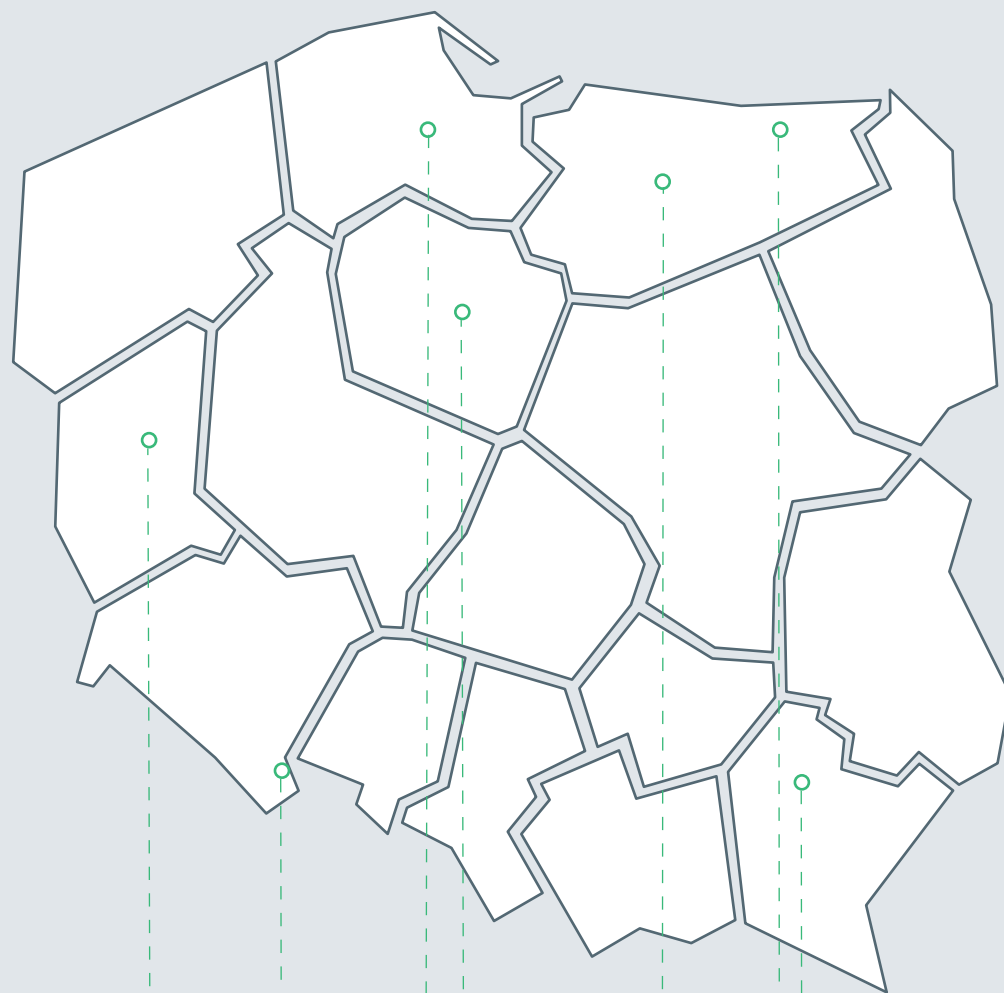
Nagroda „Super Samorząd 2018” przyznana została mieszkańcom i mieszkańcom oraz władzom samorządowym Stronia Śląskiego za skuteczne wykorzystanie inicjatywy uchwałodawczej mieszkańców i za budowanie tożsamości lokalnej poprzez upamiętnienie zasłużonej dla regionu postaci

Dolnośląska gmina Stronie Śląskie jest przykładem samorządu opartego na rzeczywistej współpracy mieszkańców i władz – od lat działają tam takie narzędzia, jak fundusz sołecki, konsultacje społeczne i budżet obywatelski. W tym roku dzięki metodzie inicjatywy uchwałodawczej społeczność wsi Stare Gierałtów doprowadziła do nazwania głównego placu wsi imieniem księdza Stefana Witczaka, który zasłużył

się m.in. obroną zabytków, pomocą niepełnosprawnym oraz wspieraniem dzieci i młodzieży. Podobną propozycję w zeszłorocznych konsultacjach społecznych poparło aż 220 osób, w tym roku pod napisanym przez stowarzyszenie projektem uchwały zebrano 45 podpisów – prawie dwa razy więcej niż wymagane w statucie gminy 25 podpisów! Władze lokalne wsparły działania mieszkańców – radni z Komisji Infrastruktury, Komisji Budżetu i Finansów, Komisji Oświaty, Sportu i Zdrowia oraz Komisji Rozwoju Gospodarczego pozytywnie zaopiniowali projekt, pomogli dokonać poprawek formalnych i przegłosowali uchwałę. Na początku kwietnia mieszkańcy uroczystie umieścili na placu dwie tabliczki z jego nową nazwą.

Ściągamy tutaj nowinki z całej Polski. Gdy zaproponowaliśmy budżet obywatelski, to dwa lata później został wprowadzony. Podobnie fundusz sołecki – ludzie z niego korzystają, a i gminie się to opłaca. Trzeba mówić o tych rozwiązaniach, władza wtedy widzi, że warto je wprowadzać

Mieczysław Makarewicz ze Stowarzyszenia Przyjaciół Doliny Białej Łądeckiej „Kruszynka”

Rzeszów
(PODKARPACKIE)

Wsie wokół Węgorzewa
(WARMIŃSKO-MAZURSKIE)

Łęgajny
(WARMIŃSKO-MAZURSKIE)

Lubicz i Obrowo
(KUJAWSKO-POMORSKIE)

Starogard Gdański
(POMORSKIE)

Stare Gierałtowo
(DOLNOŚLĄSKIE)

Świebodzin
(LUBUSKIE)

Wolontariat ponad granicami

Fundacja Trybik oraz władze gminy Obrowo i władze gminy Lubicz

Jury przyznało nagrodę „Super Samorząd 2018” mieszkańcom i mieszkankom oraz władzom samorządowym gmin Obrowo i Lubicza za współpracę ponad granicami, zaangażowanie młodzieży oraz rozwój i wzmocnienie wolontariatu w gminach.

Fundacji Trybik oraz władzom dwóch niewielkich gmin: Lubicza i Obrowa udało się zaangażować społeczność w działania, wzmocnić współpracę między dwiema gminami i zorganizować Galę Wolontariuszy.

W ramach akcji Masz Głos 2017/2018 Fundacja Trybik zorganizowała warsztaty dla mieszkańców „Poznaj, zdecyduj i działaj! Wolontariat w pigułce”, po których wszyscy (!) uczestnicy i uczestniczki zadeklarowali chęć działania i zaangażowali się w przedsięwzięcia Fundacji (przy

imprezie mikołajkowej dla dzieci poma-gało aż 20 osób!), a także w inicjatywy w swoich miejscowościach, w szkolnych klubach wolontariatu lub w WOŚP. Sukce-sem były też kolejne warsztaty w trzech gminnych szkołach. Aby mieszkańcy mogli wzajemnie się poznać i zaprezentować swoje działania, Fundacja zorganizowała Galę Wolontariuszy, w której udział wzięło ponad 100 uczestników i kluby wolontariatu z 12 szkół. Docelowo ma powstać baza wolontariuszy łącząca chętnych do działania mieszkańców z akcjami, w które mogą się zaangażować. Działania Fundacji zostały wsparte przez lokalne władze, instytucje i organizacje – np. wójtowie obu gmin uruchomili dodatkowe połączenia między nimi; urzędy wsparły Galę i fundują nagrody dla działaczy; pomocą służą też radni, ośrodki pomocy społecznej, szkoły i biblioteki.

Mieszkańcy, widząc nasze działania zaufali nam. Jeśli „zyskujemy” dziecko na wolontariusza, włącza się również mama, tata lub cała rodzina, sąsiad itd. Zaangażowanie w nasze działania, uśmiech na twarzy drugiego człowieka utwierdza nas w tym, że to, co robimy, jest potrzebne

Barbara Mońko-Juraszek z Fundacji Trybik

Drzewa dla nowego pokolenia

Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego i Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny oraz władze gminy Barczewo

Jury nagrody „Super Samorząd 2018” nagrodziło mieszkańców i mieszkanki oraz władze gminy Barczewo za oryginalny sposób budowania więzi mieszkańców i mieszanek z miejscem ich zamieszkania oraz angażowania w dbanie o przestrzeń wspólną.

Mieszkańcy i mieszkanki miejscowości Łęgajny w nowatorski sposób zadbały o to, by okoliczne jezioro pozostało ich wspólnym dobrem. Jako Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny oraz Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego przejęły od władz jezioro i wydzierżawiły brzeg, który zagospodarowują na Centrum Aktywizacji Społecznej – otwarte, niekomercyjne miejsce spotkań.

Nad jeziorem powstają ścieżki, strefy z roślinnością, infrastruktura wypoczynkowa (także dla osób niepełnosprawnych) oraz Arboretum – Park Narodzin

Park Narodzin jako część składowa Centrum Aktywizacji Społecznej będzie takim miejscem w krajobrazie Łęgajn, które na stałe zwiąże mieszkańców i będzie miejscem o szczególnym znaczeniu sentymentalnym

Andrzej Turek, sołtys wsi Łęgajny i jeden z inicjatorów powstania Arboretum

z drzewami dedykowanymi każdemu nowo narodzonemu mieszkańcowi. Park Narodzin zachęci mieszkańców i mieszkanki do troski o swoje otoczenie – to rodzice będą sadzić drzewka swoim dzieciom i o nie dbać. Działania są wspólnie planowane i wykonywane – podczas czterech spotkań z radą sołecką i z okolicznymi organizacjami przeprowadzono diagnozę społeczną oraz konsultacje, oddolnie zinwentaryzowano teren pod park i zebrano rośliny pod nasadzenia. W projekt zaangażował się sołtys wsi. Przychylny jest mu także burmistrz gminy Barczewo, dzięki czemu sprawy urzędowe są sprawnie załatwiane, a gmina występuje jako partner podczas starań o dotacje. Otwarcie Parku nastąpi 23 czerwca 2018 roku.

Zjednoczony głos w trosce o dobro wsi

Sołtyski i sołtysi z gminy Węgorzewo
oraz władze gminy Węgorzewo

Mieszkańcy i mieszkanki oraz władze gminy Węgorzewo wyróżnieni zostali nagrodą „Super Samorząd 2018” za kooperacyjne podejście do rozwiązywania problemów, umiejętność współdziałania i stworzenie wspólnej reprezentacji małych miejscowości w gminie.

Sołtyski i sołtysi z okolic Węgorzewa powołali nieformalne Forum Sołtysów „Gromada”, bez lidera, z „obwoźnymi” spotkaniami. Udało im się wzmocnić pozycję sołtysów i sołtysów wobec władz lokalnych, a jednocześnie zadbać o zróżnicowane interesy poszczególnych wsi.

Wsie leżące wokół Węgorzewa mają wspólne problemy, np. zły stan dróg, ale jako miejscowości turystyczne i rolnicze zgłaszają też różne potrzeby. Dzięki „Gromadzie” ich sołtyski i sołtysi

od kilku miesięcy skuteczniej działają we wspólnych sprawach. Stanowisko ustalają, gromadząc się w urzędzie gminy na godzinę przed każdą sesją rady. Co miesiąc spotykają się też nieformalnie, w różnych miejscowościach – dzięki temu lepiej się integrują, a jako że nie ma lidera, każda wieś zachowuje równą pozycję. Brak formalnej reprezentacji pozwala zachować odrębność w kwestiach różniących wsie, wzmacnia też współpracę z mieszkańcami – składając wnioski do Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, forum oparło się na istniejących organizacjach. Sołtyski i sołtysi uczą się od siebie, jak zachęcać mieszkańców do działania. Inicjatywa została bardzo pozytywnie przyjęta przez władze – popierają ją radni z terenów wiejskich, urząd użycza sali na spotkania, burmistrz i wicestarosta biorą udział w nieformalnych posiedzeniach.

Przyjazna atmosfera powodowała, że chcieliśmy sobie nawzajem pomóc, podzielić się „dobrymi praktykami”, odkryliśmy, że razem możemy więcej zdziałać dla dobra naszych sołectw. Mamy poczucie, że jesteśmy silną, zintegrowaną grupą, gotową do podjęcia trudnych wyzwań

Alicja Rymszewicz, sołtyska i inicjatorka Forum

Kobiety silnie reprezentowane

Fundacja Prawnikon oraz władze Rzeszowa

Nagroda „Super Samorząd 2018” przyznana została mieszkankom i mieszkańcom oraz władzom Rzeszowa za powołanie Podkarpackiej Rady Programowej Kobiet, a także konsekwentną, szeroką i systematyczną działalność na rzecz poprawy sytuacji kobiet w regionie.

Utworzona z inicjatywy Fundacji Prawnikon Rada opiniuje projekty uchwał i strategii rozwoju, monitoruje działania władz i instytucji samorządowych, organizuje wsparcie prawne, psychologiczne i obywatelskie oraz szkolenia i wydarzenia otwarte. Władze lokalne po początkowej życzliwej obojętności aktywnie zaangażowały się w działania Rady. W debacie na temat sytuacji rodziców osób z niepełnosprawnościami wzięli udział radni zajmujący się sprawami takich osób, w spotkaniu „Alimenty to nie prezenty” uczestniczył

zastępca dyrektora MOPS-u. Urząd Miasta Rzeszowa co miesiąc udziela też sali na dwugodzinne wydarzenia, Rada zorganizowała tam m.in. pokaz filmu Podziemne państwo kobiet. Urzędnicy wysyłają zaproszenia na wydarzenia i licznie na nie przychodzą. Czują się współorganizatorami akcji prowadzonych przez Radę – mówi Patricia Mitro, prezeska Fundacji Prawnikon. Postulat Rady o utworzenie przy Urzędzie Miasta stałego ciała doradczego w sprawach kobiet prezydent spełnił w niecałe dwa miesiące! Dzięki powstaniu Rady mieszkanki i mieszkańcy Podkarpacia zyskali wpływ na działania władz, a licznie odwiedzane wydarzenia są przestrzenią dialogu między nimi. Swoje sugestie i propozycje mogą wysyłać na specjalnie założoną skrzynkę obywatelską: kobieca.skrzynka@onet.pl.

Akcja Masz Głos dodała nam wiary w moc sprawczą inicjatyw lokalnych. Była też siłą napędową dla naszych działań, systematycznie dawała nam wsparcie i odwagę do podjęcia „niemożliwego na Podkarpaciu” i rozpoczęcia sieciowania inicjatyw kobiecych

Patricia Mitro, prezeska Fundacji Prawnikon

Mieszkańcy zadają pytania, a władza... odpowiada

Stowarzyszenie Głos Kociewia oraz władze Starogardu Gdańskiego i władze powiatu starogardzkiego

Mieszkańcy i mieszkanki oraz władze Starogardu Gdańskiego, a także władze powiatu starogardzkiego zostały wyróżnieni nagrodą „Super Samorząd” za stworzenie mechanizmu stałej kontroli przejrzystości działania władz oraz informowania mieszkańców o ich działaniu

Stowarzyszenie Głos Kociewia przekonało władze lokalne do publikowania w internecie informacji o ich pracach oraz zachęciło mieszkańców do korzystania z tych wiadomości.

Celami działań stowarzyszenia były: poszerzenie informacji publikowanych w BIP gminy i starostwa powiatowego m.in. o protokoły z posiedzeń komisji i nagrania audio sesji rady powiatu oraz wprowadzenie biuletynów na stronach spółek miejskich. Dzięki kontaktom

telefonicznym i spotkaniom z wiceprezydentem miasta, przewodniczącymi rady miasta i powiatu, radnymi i starostą powiatowym udało się przekonać władze do spełnienia wszystkich postulatów! Władze miasta były otwarte na współpracę, potrzebę jawności dostrzegły także władze powiatu. W sondzie internetowej mieszkańcy wyrazili swoje zainteresowanie streamingiem z sesji rady, a publikowane w BIP-ie interpelacje i zapytania radnych wraz z odpowiedziami Prezydenta są w miarę udostępniania kolejnych informacji żywo komentowane i dyskutowane na forach. Członkowie i członkinie stowarzyszenia odbyli około 30 spotkań na temat uzyskiwania informacji z urzędów.

Jednym z naszych działań i jednocześnie realizacją praw obywatelskich, do którego zachęcamy, jest zadawanie pytań władzom oraz podmiotom od nich zależnym. Chcemy mieszkańcom naświetlać sprawy ważne dla miasta i powiatu, pokazywać to, co dzieje się wokół, a co niekoniecznie jest widoczne dla oczu mieszkańców

Marcin Wichert z Głosu Kociewia

Młodzież praktykuje partycypację obywatelską

Grupa nieformalna Pro Świebodzin oraz władze gminy Świebodzin

Młodzież z gminy Świebodzin oraz lokalne władze otrzymały nagrodę „Super Samorząd 2018” za stworzenie mechanizmu finansowania inicjatyw młodzieży, uczącego aktywnego udziału w życiu społecznym

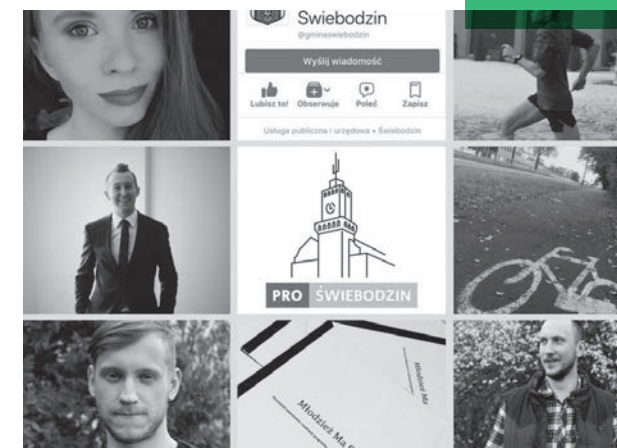
Dzięki działaniom nieformalnej grupy PRO Świebodzin młodzież z całej gminy będzie poprzez praktykę uczyła się partycypacji obywatelskiej. Już w przyszłym roku szkolnym gmina Świebodzin uruchomi program grantowy Młodzież Ma Głos, w którym uczniowie będą zgłaszać projekty i decydować, które z nich zostaną sfinansowane.

Pomysł wyrósł z przekonania, że partycypacji obywatelskiej trzeba uczyć od małego i że najlepszą nauką jest nauka przez praktykę. Projekty pisane przez grupy uczniów trafią do samorządów

szkolnych, a najlepsze z nich zostaną zarekomendowane Młodzieżowej Radzie Miejskiej, która przyzna projektom granty. Nauczyciele będą tylko doradczali i koordynowali działania. Propozycja programu grantowego została skonsultowana z nauczycielami, dyrektorami szkół i lokalnymi organizacjami oraz pozytywnie oceniona przez mieszkańców i Młodzieżową Radę Miejską. Po przedstawieniu konkretnej koncepcji władze lokalne przeszły od sceptycyzmu do prawdziwego entuzjazmu! Rozmowy z burmistrzem i przewodniczącym rady miejskiej oraz przedstawienie projektu Gminnej Komisji Kultury, Oświaty i Sportu zaowocowało jednogłośnie przyjęciem programu. Pierwsze granty zostaną przyznane w nadchodzącym roku szkolnym, a pięć z sześciu gminnych szkół podstawowych już zadeklarowało udział w programie.

Jesteśmy z siebie dumni. Pokazaliśmy, że można oddać decyzje o pieniądzach z budżetu gminy młodzieży. Najmłodsi obywatele mają głos

 otwarcie Tomasz Sielicki z grupy PRO Świebodzin

Finaliści

Dwie lekcje demokracji w jednym działaniu

Stowarzyszenie Regionu Kluczborskiego „Kobietom – Mammograf” oraz władze Kluczborka

Dwa w jednym – tak można podsumować tegoroczne działania partycypacyjne mieszkanki i mieszkańców Kluczborka w ramach akcji Masz Głos, dzięki którym za pomocą inicjatywy uchwałodawczej została wprowadzona w gminie procedura inicjatywy lokalnej.

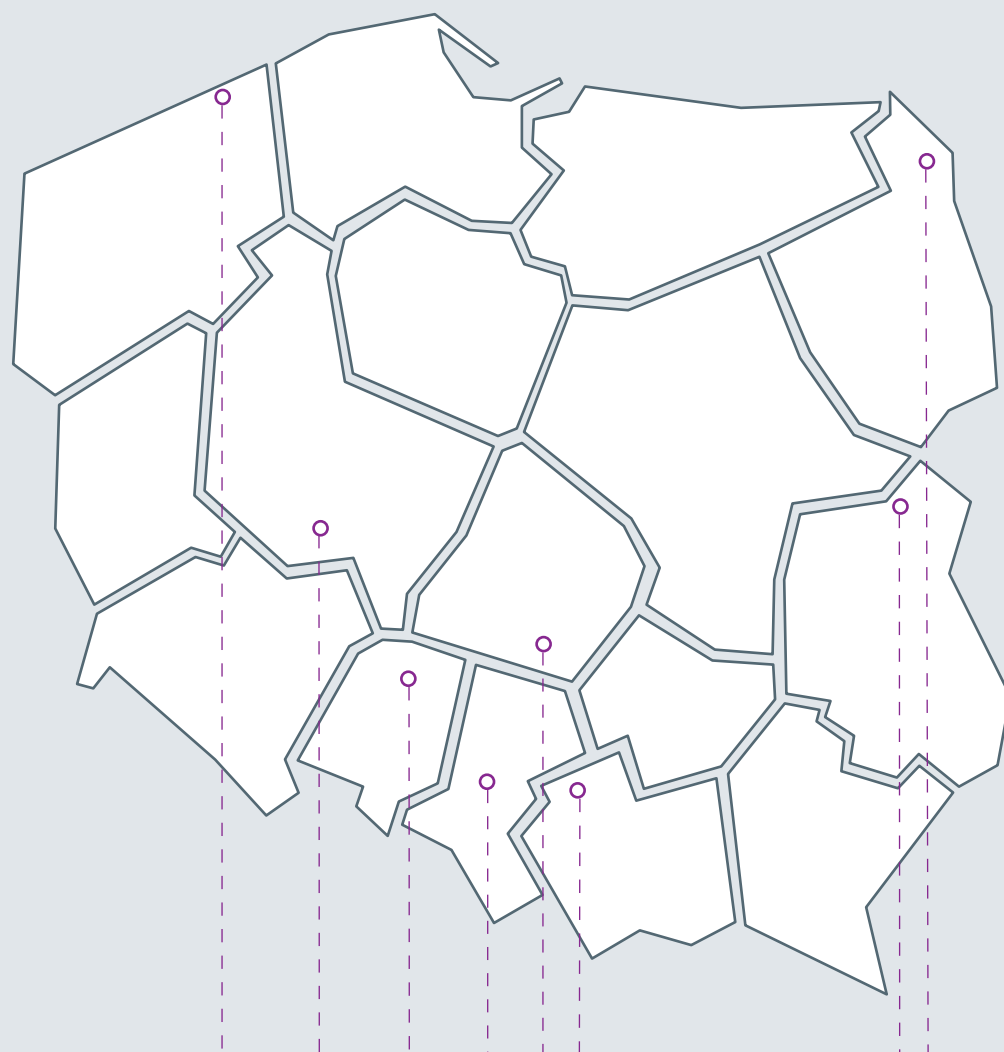
Inicjatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie Regionu Kluczborskiego „Kobietom – Mammograf”, organizator pikników, festynów i udanej akcji zakupu mammografu dla gminy. Mieszkanki i mieszkańcy chętnie włączyli się w działania stowarzyszenia, licznie uczestnicząc w Forum Kluczborskich Kobiet i w spotkaniach informacyjnych oraz odwiedzając kawiarenki obywatelskie; przedsięwzięcia te, choć adresowane głównie do seniorek, przyciągnęły

także między innymi Młodzieżową Radę Miasta. Na inicjatywę stowarzyszenia wzorowo zareagowały władze lokalne, które poparły pomysł i uczestniczyły w wydarzeniach – w Forum wzięli udział burmistrz, sekretarz gminy i kilku radnych, a kawiarenki obywatelskie odwiedzili sekretarz gminy, wiceburmistrz, komendant miejski policji oraz starosta powiatowy. Przedstawiciele władz wzięli także udział w zorganizowanej przez stowarzyszenie akcji sadzenia krokusów.

Dzięki zaangażowaniu społeczności i władz wprowadzenie inicjatywy trwało zaledwie dwa miesiące: od napisania projektu uchwały, przez zebranie podpisów mieszkańców w zaledwie dwa tygodnie, do jej przyjęcia pod koniec marca.

Z zadowoleniem, ba – z satysfakcją stwierdzam, że przy realizacji projektu relacje z naszą władzą lokalną układały się wzorcowo! Krótko mówiąc: Nasz Samorząd jest NASZ, jest SUPER!

Ewa Zgadzaj-Martyniuk, prezes Stowarzyszenia Regionu Kluczborskiego „Kobietom – Mammograf”, podsumowuje sukces

Zalesie Golczowskie
(MAŁOPOLSKIE)

Radomsko
(ŁÓDZKIE)

Sejny
(PODLASKIE)

Chorzów
(ŚLĄSKIE)

Kluczbork
(OPOLSKIE)

Tłuściec
(LUBELSKIE)

Konarzew
(WIELKOPOLSKIE)

Cisowo
(ZACHODNIOPOMORSKIE)

Wyspacerowana renowacja pomnika

Lokalna Grupa Wspólnotowa „Śląska – Gwarecka”
oraz władze Chorzowa

Dzięki współpracy społeczności i władz lokalnych część chorzowskiego osiedla Śląska – Gwarecka doczeka się renowacji. Lokalna Grupa Wspólnotowa, skupiająca głównie kobiety w wieku 65+ i nawet 80+, a także osoby młode, wspierana przez ekspertów z akcji Masz Głos, przekonała władze do odnowienia pobliskiego Pomnika Żołnierzy Polskich i jego otoczenia.

Pomysł na działanie wyrósł z zainteresowania mieszkanek ich otoczeniem. Z nieformalnych rozmów z sąsiadami członkinie grupy wiedziały, że nie tylko im przeszkadza zniszczony pomnik, a okazji do takich rozmów mają co dzień... podczas spacerów ze swoimi pieskami! Aby bardziej zainteresować mieszkańców pomnikiem, członkinie grupy opublikowały artykuł w lokalnej

gazecie i przekazały urzędnikom miejskim opracowanie na temat jego historii. Podczas spotkań działaczki przekonały do swojego pomysłu wiceprezenta i miejskiego konserwatora zabytków.

Renowacja pomnika została wpisana do budżetu na 2018 rok, a grupę zaproszono do współpracy przy tworzeniu koncepcji zagospodarowania jego otoczenia. W ramach prac remontowych zostanie odrestaurowana betonowa część pomnika, starą tablicę znamionową zastąpi nowa, odnowione zostanie także botaniczne otoczenie obiektu. Uroczyste odsłonięcie pomnika nastąpi 15 sierpnia 2018 roku – w Dniu Wojska Polskiego.

Jak widzę w centrum dzielnicy zniszczony pomnik, to nie będę odwracać głowy. Ja i inne osoby z naszej grupy chcemy pokazać, że to są nasze trawniki, nasze drzewa, nasze chodniki, i jeśli chcemy żyć godnie, to po prostu musimy dbać o wszystko, co jest wokół nas

liderka grupy Wanda Sułkowska

Poznajmy się lepiej

Stowarzyszenie Razem dla Konarzewa
oraz władze gminy Zduny

Co zrobić, by mieszkańcy i mieszkanki gminy lepiej się poznali? Konarzewianie uznali, że najlepsze będzie wspólne działanie na rzecz otoczenia. Założyli Stowarzyszenie Razem dla Konarzewa i doprowadzili do powołania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego (GRDPP) oraz do rozwoju wolontariatu.

Dzięki staraniom stowarzyszenia rada miejska Zdun przyjęła uchwałę o GRDPP już w kwietniu 2016 roku, ale nie zwięźczyła jej wówczas powołaniem Rady. Zaangażowanie stowarzyszenia doprowadziło do wznowienia prac i w grudniu 2017 roku burmistrz rozpoczął procedurę zgłaszania kandydatek i kandydatów do Rady. W lutym GRDPP

zyskała pełny skład, obejmujący osiem osób – po cztery z lokalnych organizacji i władz. Dzięki powołaniu Rady część organizacji po raz pierwszy nawiązała współpracę z urzędem, zaczęły one też aktywniej wspierać się wzajemnie. Aby rozwinąć partycypację mieszkańców, stowarzyszenie zorganizowało szkolenie „ABC wolontariatu” dla uczniów oraz zjazd wolontariuszy z okolicznych organizacji, grup i szkolnych kół wolontariusza. Po zjeździe mieszkańcy zaangażowali się m.in. w międzynarodową akcję Kilometry Dobra. Działaniom stowarzyszenia przychylne są władze: ich przedstawiciele uczestniczyli we wszystkich spotkaniach roboczych dotyczących GRDPP oraz konsultowali jej zakładanie, brali także udział w posiedzeniach dotyczących rozwoju wolontariatu.

Wzbogacamy swoją wiedzę społeczno-obywatelską, przekazujemy dalej, pokazujemy pozytywny wpływ inicjatyw oddolnych, a dodatkowo możliwość korzystania z webinarium, biblioteki oraz relacji pisanych przez uczestników wyróżnia naszą organizację spośród innych w naszym regionie

Barbara Łasińska ze Stowarzyszenia Razem dla Konarzewa

Radomsko przyjazne seniorom

Fundacja Aktywne Centrum Edukacji
oraz władze Radomska

W Radomsku seniorki i seniorzy z Fundacji Aktywne Centrum Edukacji z sukcesem zabiegają o przyjazne seniorom rozwiązania miejskie. Założyli też otwartą dla wszystkich Kawiarenkę Społeczno-Obywatelską.

W kawiarence seniorzy zorganizowali dotąd aż 20 spotkań, których celem jest budowanie dialogu między seniorami, rodzicami i młodzieżą, między instytucjami a organizacjami. W spotkaniach uczestniczyli m.in. radni, starosta i kierowniczka MOPS. Zaowocowały one spisaniem rozwiązań korzystnych dla seniorów, a listę usprawnień przekazano władzom w petycji oraz podczas posiedzeń organizowanych wspólnie m.in. z Miejską Radą Seniorów. Dzięki wzorcowym relacjom z władzami zostały wprowadzone konkretne zmiany:

doświetlono 16 przejść dla pieszych, powiększono czcionkę na rozkładach jazdy oraz wprowadzono system zniżek Karta Seniora. Kawiarenka jest poza tym miejscem warsztatów artystycznych, dyskusji, zajęć dla dzieci, działa tu też biblioteka. Różnorodność działań przyciąga mieszkańców, w każdym ze spotkań uczestniczy minimum kilkanaście osób. Jedną z kawiarenek seniorzy zorganizowali podczas targów walentynkowych w galerii, zapraszając do udziału nowe osoby. Zachęcają też do wspólnych działań, np. do pakowania paczek dla domów dziecka, wspólnie z mieszkańcami wydali album *Radomszczańskie perły powiatu* – o kulturze i przyrodzie regionu.

Odczucia wobec akcji Masz Głos są wspaniałe. Poza tym, że działalność nasza jest zauważana lokalnie, nie spodziewaliśmy się, że tyle fajnych organizacji w tym uczestniczy. Cieszymy się, że możemy pokazywać swój przykład działalności dla seniorów. Dzięki temu, że jesteśmy w akcji, czujemy się pewniej w naszej działalności

Ewa Kaczmarczyk z Fundacji Aktywne Centrum Edukacji

Wszyscy patrzą w jednym kierunku

Stowarzyszenie Origo oraz władze Sejn

Młodzi ludzie związani ze świetlicą prowadzoną w Sejnach przez Stowarzyszenie Origo udowodnili, że nie tylko dorośli „mają głos”. Namówili mieszkańców i lokalne władze do utworzenia Społecznego Ogrodu przy Ośrodku Kultury w Sejnach.

Plan budowy Ogrodu Społecznego młodzi ludzie zaczęli od spotkania z ekspertem akcji Masz Głos oraz od zebrania pomysłów i budowy makiety ogrodu, przy czym uwzględniono potrzeby dzieci, dorosłych i seniorów. Pomysł został pozytywnie przyjęty

Mamy nadzieję na kontynuację podjętej współpracy i wakacyjne plany na pokazy kina plenerowego, warsztaty dla dzieci i spektakle teatralne w Ogrodzie. Dodatkowo chcemy stworzyć mural. Porozumienie między Stowarzyszeniem Origo a Ośrodkiem Kultury w Sejnach daje dobre perspektywy na przyszłość. Dowiedzieliśmy się, że patrzymy w podobnym kierunku i możemy wspierać się oraz uzupełniać w naszych działaniach

Justyna Kuligowska ze Stowarzyszenia Origo

przez mieszkańców – aż 25 osób wzięło udział w spotkaniu, podczas którego przedyskutowano uwagi i wybrano najlepsze miejsce na ogród. Również władze okazały się otwarte na współpracę – burmistrz i dyrektor Ośrodka Kultury nie tylko poparli pomysł, brali udział w spotkaniach i pomogli ze sprawami formalnymi, ale także wzbogacili plany – burmistrz zorganizował oświetlenie, a dyrektor zaproponował ekran do wyświetlania filmów na ścianie budynku. Budowa ogrodu odbyła się wspólnymi siłami – młodzi ludzie sprzątali teren, dyrektor osobiście zmontował huśtawkę, a mieszkańcy przynieśli sadzonki. Ogród otwarto 14 kwietnia – zaledwie półtora miesiąca od budowy makiety! Dzięki wspólnej budowie ogrodu młodzi ludzie i wszyscy mieszkańcy poczuli, że mogą zmieniać swoje otoczenie.

Niemożliwe nabiera realnych kształtów

Grupa Razem dla Zalesia
oraz władze gminy Klucze

Czas wolny mieszkanki i mieszkańcy Zalesia Gołczowskiego spędzali dotąd w prywatnych domach lub w pobliskim mieście. Dzięki zaangażowaniu społeczności i współpracy z władzami już w tym roku w Zalesiu rozpocznie się budowa świetlicy!

Grupa nieformalna Razem dla Zalesia dołączyła do tegorocznej edycji akcji Masz Głos z zamiarem stworzenia miejsca integracji mieszkanki i mieszkańców. Za pomocą rozmów, spotkań i ulotek do swojego pomysłu przekonali innych mieszkańców. Decyzją lokalnej społeczności **środki** z funduszu sołectkiego przeznaczono właśnie na budowę świetlicy. Pod wnioskiem o zabezpieczenie w budżecie gminy środków na budowę świetlicy zebrano 170 podpisów, a w dotyczącym tej kwestii spotkaniu

dla mieszkańców wzięło udział aż 45 osób! Grupa trzykrotnie spotkała się z władzami gminy, w tym z wójtem, w efekcie czego także przedstawiciele władz poparli budowę świetlicy, wpisali ją w budżet i zadeklarowali pomoc przy pozyskiwaniu kolejnych funduszy. Budowa świetlicy ruszy jeszcze w tym roku. Wspólne działanie zintegrowało i pobudziło mieszkańców. Biorą udział w kolejnych spotkaniach, prowadzą diagnozę lokalną i angażują się w planowanie działalności świetlicy.

Mieszkańcy Zalesia od kilkadziesiąt lat bezskutecznie zabiegali o budowę świetlicy. To, co wydawało się niemożliwe, nabrało realnych kształtów. Dzięki udziałowi w akcji Masz Głos sprawa nabrała rozpędu

Anna Knapik, członkini grupy
Razem dla Zalesia

Młodzi projektanci przekonują mieszkańców

Sołtys i rada sołectka wsi Tłuściec
oraz władze gminy Międzyrzec Podlaski

Sołtys i rada sołectka wsi Tłuściec udowadniają, że warto zachęcać młodzież do działania na rzecz otoczenia. Zainspirowani przez nich młodzi mieszkańcy wsi zaprojektowali siłownię plenerową, przekonali pozostałych mieszkańców i władze lokalne do jej budowy oraz zadeklarowali pomoc przy pracach budowlanych.

W zeszłym roku Tłuściec otrzymał nagrodę Super Samorządu za wprowadzenie nazw ulic. W tym roku sołtys i rada sołectka do działania na rzecz swojego otoczenia zachęcili młodzież. Sposobem na uczenie młodych dobrych praktyk partycypacji, prowadzenia dialogu międzypokoleniowego i współpracy z władzami był konkurs na zaprojektowanie ogródka jordanowskiego, z nagrodami ufundowanymi przez wójta gminy. Po ujednoliceniu zgłoszonych

propozycji młodzi ludzie musieli przekonać mieszkańców i radę sołectką, że ich projekt jest wart realizacji i że odpowiada nie tylko na potrzeby młodzieży, ale też całej społeczności. Oczywiście ciężar przekonania mieszkańców do swojego pomysłu spoczął na młodych projektantach, którzy w świetnie przygotowanych wystąpieniach skutecznie wpłynęli na zebranych, by podnieśli rękę „za” – opowiada Czesław Węgrzyniak, sołtys wsi. Gdy rada sołectka zdecydowała przeznaczyć na budowę siłowni środki z funduszu sołectkiego, także gmina postanowiła wesprzeć projekt i wystąpiła o środki do Rządowego Programu Rozwoju Małej Infrastruktury Sportowo-Rekreacyjnej. Udział w akcji stał się dla młodych ludzi lekcją partycypacji – zadeklarowali pomoc przy przygotowaniu terenu oraz przy budowie siłowni i altanki.

Akcja Masz Głos to przede wszystkim okazja do wymiany doświadczeń z innymi społecznikami. Dzięki niej inspirujemy się do dalszych działań i możemy uczyć się od najlepszych

sołtys Tłuśca Czesław Węgrzyniak

Już teraz nikt się nie zgubi

Sołectwo Cisowo oraz władze gminy Darłowo

W Cisowie dzięki współpracy sołtyski, rady sołeckiej, mieszkańców i gminy oznakowano miejsca ważne dla turystów i dla mieszkańców oraz ponumerowano posesje.

Wyobraź sobie, że jedziesz międzynarodową trasą rowerową R10 wokół Morza Bałtyckiego, zboczyłaś/zboczyłeś z drogi, by zwiedzić kościół z XIV wieku, i szukając go, krążysz po okolicy, co wydłuża twoją liczącą 8539 kilometrów trasę. W Cisowie nikogo to już nie spotka – mieszkańcy zainspirowani przez sołtyskę wsi zdecydowali, że w ich miejscowości, odwiedzanej latem przez rzesze turystów, warto oznaczyć najważniejsze turystycznie miejsca tablicami kierunkowymi oraz opisać je na tablicach informacyjnych. Wprowadzona zostanie też numeracja domów. Choć

początkowo część mieszkańców podkreślała, że ważniejszy jest np. remont dróg, to podczas nieformalnych rozmów oraz dwóch spotkań w większym gronie, na których dyskutowano i przeprowadzono analizę potrzeb, mieszkańcy doszli do porozumienia. Do współpracy namówili wójta gminy, który skonsultował plany z zarządcą dróg powiatowych, wsparł inicjatywę technicznie, merytorycznie i niewielkim dofinansowaniem, wspólnie z pracownikiem odpowiedzialnym za drogi przyjechał na wizytę lokalną oraz konsultował projekt tablic. Postawienia tablic podjął się bezpłatnie Zakład Gospodarki Komunalnej.

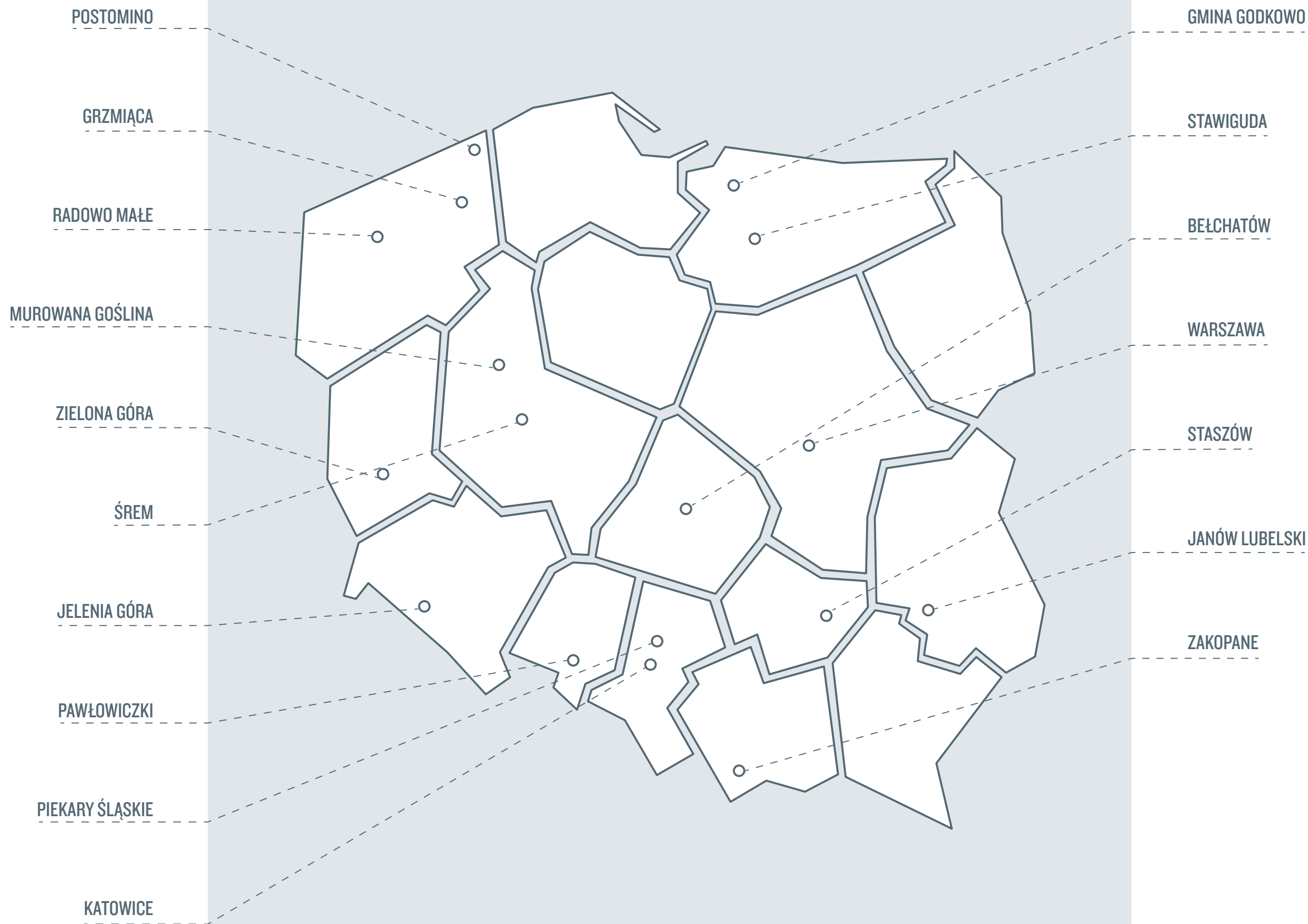

Jak dobrze, że ktoś pomyślał o znakach. Teraz nawet obcokrajowcy będą wiedzieli, jak dotrzeć do naszego kościoła. Tylu turystów zawsze pyta, jak tam dojechać; No w końcu to nasze Cisowo pięknieje

mówią mieszkańcy Cisowa

Wyróżnieni

Biblioteka Pedagogiczna w Janowie Lubelskim

Janów Lubelski (lubelskie)

Za stałą i systematyczną troskę o to, by biblioteka nie była martwą instytucją, ale miejscem spotkań międzypokoleniowych. Również za pokazywanie różnych twarzy patriotyzmu i zaangażowania w życie lokalnych społeczności. (zdj. 14)

Sąsiedzkie Łukaszówki

Zakopane (małopolskie)

Za rozbudzanie sąsiedzkiej życzliwości i postaw obywatelskich w swoim najbliższym otoczeniu – organizację spotkań sąsiedzkich i diagnozę lokalną potrzeb osiedla. (zdj. 18)

Dolina Kacanki

Staszów (świętokrzyskie)

Za pracę – w tym m.in. rozmowy z władzami oraz mieszkańcami i mieszkankami – na rzecz podjęcia uchwały o inicjatywie lokalnej, a także za przeprowadzenie kampanii informacyjnej na ten temat. (zdj. 15)

Młodzież ze Śremu

Śrem (wielkopolskie)

Za przeprowadzenie diagnozy potrzeb lokalnej młodzieży oraz działania w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Śrem. Jednocześnie za inne przedsięwzięcia pomagające we włączaniu społecznym osób z niepełnosprawnościami (np. promocja języka migowego). (zdj. 6)

Młodzież z Murowanej Gośliny

Murowana Goślina (wielkopolskie)

Za zainicjowanie Młodzieżowej Rady Gminy Murowana Goślina i dialog z władzami na każdym etapie jej tworzenia. Również za stałe zaangażowanie w życie gminy oraz organizację pomocy dla osób poszkodowanych w wybuchu gazociągu. (zdj. 3)

Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „Wieś i My”

Bełchatów (łódzkie)

Za organizację „Mobilnych Kawiarenek Obywatelskich”, czyli inicjowanie dyskusji na temat lokalnych problemów, oraz za budowanie zaufania i wzajemnej współpracy pomiędzy mieszkańcami i mieszkankami. (zdj. 8)

Wspólnota Mieszkaniowa Białowieska 17

Warszawa (mazowieckie)

Za mobilizację lokalnego środowiska do wystąpienia ze wspólnym wnioskiem o inicjatywę lokalną w celu przekształcenia nieużytkowanej przestrzeni między blokami w przyjazną przestrzeń wspólną, w której miałyby się znaleźć m.in. ogród społecznościowy, strefa edukacyjno-przyrodnicza oraz przestrzeń dla opiekunów i opiekunek psów. (zdj. 10)

Dobrze dla dobrego

Gmina Godkowo (warmińsko-mazurskie)

Za zorganizowanie akcji upiększania i zazielenienia miejscowości, podczas której najpierw przeprowadzono konsultacyjne spotkania planistyczne, a później wspólnie realizowano projekt. W wyniku tych działań nie tylko poprawiła się estetyka przestrzeni, ale także udało się przezwyciężyć wewnętrzne konflikty i spory w miejscowości. (zdj. 11)

Gminny Ośrodek Kultury w Stawigudzie

Stawiguda (warmińsko-mazurskie)

Za zorganizowanie akcji poprawy estetyki przestrzeni przed Gminnym Ośrodkiem Kultury, która przerodziła się w święto całej społeczności, angażujące dzieci (do projektu rabatek), seniorów i seniorki (do sadzenia), władze (do dostarczenia materiałów) oraz Ochotniczą Straż Pożarną (do organizacji ogniska na koniec akcji). (zdj. 9)

Stowarzyszenie Żyj Lepiej

Radowo Małe (zachodniopomorskie)

za doprowadzenie do podjęcia przez Radę Gminy Radowo Małe uchwały o utworzeniu przystanku autobusowego w miejscowości Wołkowo oraz za dostosowanie rozkładu jazdy do potrzeb dzieci uczęszczających do szkoły. Również za organizację spotkań z mieszkańcami i mieszkankami na temat przysługujących im praw. (zdj. 17)

Społeczna Grupa ds. Rewitalizacji

Zielona Góra (lubuskie)

Za nieprzerwane zaangażowanie w sprawy rewitalizacji w Zielonej Górze, w tym przede wszystkim za doprowadzenie do powstania w mieście Komitetu Rewitalizacji oraz włączenie mieszkańców i mieszanek w proces rewitalizacji. Również za organizację spacerów badawczych, zachęcanie urzędników oraz mieszkańców i mieszanek do udziału w nich. (zdj. 12)

Fundacja LYADA

Zielona Góra (lubuskie)

Za działania na rzecz poszerzania świadomości na temat procedury inicjatywy lokalnej w Zielonej Górze i jej realnego funkcjonowania oraz doprowadzenie do utworzenia w Urzędzie Miasta stanowiska związanego wyłącznie z inicjatywą lokalną. (zdj. 16)

Stowarzyszenie Nasze Osiedle Ścigały

Katowice (śląskie)

Za kompleksowe działania służące poprawie losu seniorów zamieszkujących starą dzielnicę robotniczą i opracowywanie diagnozy dzielnicy pod kątem tej grupy społecznej. *(zdj. 2)*

Piekarska Grupa Inicjatyw

Piekary Śląskie (śląskie)

Za działania na rzecz poprawy procedury budżetu obywatelskiego, poszerzenia wiedzy na jego temat i zainteresowania nim jak największej grupy mieszkańców i mieszkanek. Jednocześnie za działania mające na celu zapewnienie większej dostępności radnych. *(zdj. 4)*

Klub Seniora Pawłowiczki

Pawłowiczki (opolskie)

Za aktywizowanie seniorów i seniorek w gminie oraz doprowadzenie do przyjęcia przez radę gminy uchwały wprowadzającej w Pawłowiczkach inicjatywę lokalną. *(zdj. 1)*

Zespół Aktywności Społecznej

(zdj. 7)

Jelenia Góra (dolnośląskie)

Za długoletnią i aktywną działalność w ramach akcji Masz Głos.

Sołectwo Radomyśl

(zdj. 13)

Gmina Grzmiąca (zachodniopomorskie)

Za długoletnią i aktywną działalność w ramach akcji Masz Głos.

Postomińskie Stowarzyszenie „Razem lepiej”

(zdj. 5)

Postomino (zachodniopomorskie)

Za długoletnią i aktywną działalność w ramach akcji Masz Głos.

Tam gdzie mieszkasz można dużo zmienić! W ramach akcji Masz Głos pomożemy Ci zrealizować pomysł na zmianę w Twojej miejscowości. Podpowiemy jak odnowić park, boisko czy poprawić działanie domu kultury. Pomożemy wpłynąć na lokalne władze, by działały bardziej przejrzysto i konsultowały swoje działania z mieszkańcami.

Bądź Supersamorządny!

**SKORZYSTAJ Z POMOCY NASZYCH EKSPERTÓW I ZMIENIAJ
NA LEPSZE ŚWIAT WOKÓŁ SIEBIE. DOŁĄCZ DO NAS NA
WWW.MASZGLOS.PL**

